

**UCHWAŁA NR XLVI/462/21
RADY MIASTA OTWOCKA**

z dnia 21 kwietnia 2021 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku za 2020 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 ze zm.), w związku z art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) Rada Miasta Otwocka uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie roczne z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku za 2020 rok w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Otwocka.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA OTWOCKA**

Monika Joanna Kwiek

Załącznik do uchwały Nr XLVI/462/21
Rady Miasta Otwocka
z dnia 21 kwietnia 2021 r.

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ W OTWOCKU ZA ROK 2020
WRAZ Z POTRZEBAMI W ZAKRESIE POMOCY
SPOŁECZNEJ NA ROK 2021**

OTWOCK 2021

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	2
STRUKTURA ORGANIZACYJNA I STAN ZATRUDNIENIA W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ	4
BUDŻET OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W OTWOCKU.....	6
REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	8
DODATKI MIESZKANIOWE I DODATKI ENERGETYCZNE.....	28
PRZEMOC W RODZINIE - ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.....	33
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA.....	36
WSPARCIE I ODDZIAŁYWANIE PSYCHOLOGICZNE NA RZECZ SENIORÓW.....	40
PROGRAMY RZĄDOWE Z SOLIDARNOŚCIOWEGO FUNDUSZU WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.....	42
PROGRAM OPERACYJNY – „POMOC ŻYWNOŚCIOWA” 2014-2020.....	47
USUWANIE SKUTKÓW ZDARZENIA NOSZĄCEGO ZNAMIONA KŁĘSKI ŻYWIOŁOWEJ.....	48
ŚWIADCZENIA POMOCY MATERIALNEJ O CHARAKTERZE SOCJALNYM – STYPENDIA SZKOLNE, ZASIŁKI SZKOLNE.....	49
ŚWIADCZENIA OPIEKI ZDROWOTNEJ.....	50
ŚWIADCZENIA RODZINNE I ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE.....	51
WSPARCIE DLA KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”.....	61
FUNDUSZ ALIMENTACYJNY.....	62
POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH.....	63
ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE – PROGRAM „RODZINA 500 PLUS”.....	65
ŚWIADCZENIE „DOBRY START.....	68
PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI.....	71
PLANY I POTRZEBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2021 ROK W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ.....	73

WSTĘP

Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku określa statut Ośrodka, ustawy oraz akty wykonawcze do ustaw.

W 2020 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku realizował zadania wynikające w szczególności z następujących ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 t. j.),
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2020 r., poz. 111 t. j.),
- ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2017 r., poz. 2092 t. j.),
- ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. z 2005 r., poz. 732 i 1366),
- ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. t. j.),
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r. poz. 2407 t. j.),
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 423 t. j.),
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329 t. j.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 t. j.),
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r., poz. 218 t. j.),
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2133),
- ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2020 r., poz. 873 t. j.)
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020r., t. j.),
- ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

(Dz. U. z 2020 r., poz. 1427 t. j.),

- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 1878 z późn.zm.),
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 685 t. j.),
- ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2020 r., poz. 1327 t. j.),
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 z późn.zm.),
- ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374),
- zadania realizowane na podstawie uchwał Rady Miasta Otwocka,

Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku realizuje zadania, które z uwagi na źródło finansowania dzielimy w następujący sposób:

- zadania własne gminy finansowane z budżetu Miasta Otwocka,
- zadania finansowane z dotacji celowych otrzymywanych z budżetu państwa na realizację bieżących zadań własnych gmin,
- zadania zlecone finansowane z dotacji celowych otrzymywanych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA I STAN ZATRUDNIENIA W OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W OTWOCKU

Strukturę Organizacyjną Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku określa statut oraz regulamin organizacyjny.

Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Otwocku kieruje dyrektor, przy pomocy zastępcy, głównego księgowego oraz kierowników działów.

W Ośrodku Pomocy Społecznej wyodrębnia się następujące podstawowe komórki organizacyjne:

1. Dział Finansowo – Księgowy.
2. Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.
3. Dział Pomocy Środowiskowej:
 - a) Zespół ds. Pomocy Środowiskowej i Asysty Rodzinnej,
 - b) Zespół ds. Usług i Domów Pomocy Społecznej.
 - c) Zespół ds. Realizacji Świadczeń i Obsługi.
4. Samodzielne stanowisko ds. kadr i bhp.
5. Samodzielne stanowisko radcy prawnego.
6. Samodzielne stanowisko ds. administracyjnych.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Otwocku na podstawie umowy o pracę zatrudnionych było 60 osób (57,1 etatu) w tym: 4 osoby zatrudnione na zastępstwo, 2 osoby na urloпах wychowawczych i 2 osoby na urloпах rodzicielskich.

Stan zatrudnienia w Ośrodku Pomocy Społecznej w Otwocku

l.p.	dział, stanowisko	liczba pracowników	Wymiar etatu	Uwagi
1.	Dyrektor	1	1	
2.	Z-ca dyrektora	1	1	
3.	Dział Finansowo – Księgowy	5	5	
4.	Kierownik Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych	1	1	
5.	Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.	8	8	
6.	Kierownik Działu Pomocy Środowiskowej	1	1	
7.	Dział Pomocy Środowiskowej	22	21,5	w tym: - 1 os. na urlopie wychowawczym, - 2 os. na urlopie rodzicielskim
8.	Zespół ds. Usług i DPS	4	4	
9.	Zespół ds. Pomocy Środowiskowej i Asysty Rodzinnej	8	6,6	w tym: - 1 os. na urlopie wychowawczym
10.	Zespół ds. Realizacji Świadczeń i Obsługi	7	6	
11.	Samodzielne stanowisko ds. kadr i bhp	1	1	
12.	Samodzielne stanowisko ds. administracyjnych	1	1	
13.	Razem:	60	57,1	

BUDŻET OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W OTWOCKU

Plan budżetu Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku w 2020r. wynosił łącznie 78 423 674,00 zł.

1. W ramach bieżącej działalności – 78 423 674,00 zł, z tego:

- budżet Wojewody – **68 106 050,00 zł,**
- budżet Gminy – **10 317 624,00 zł.**

2. W ramach zadań inwestycyjnych - 0,00 zł, z tego:

- budżet Wojewody – **0,00 zł,**
- budżet Gminy – **0,00 zł.**

Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku w 2020 roku zrealizował wydatki na łączną kwotę 78 195 641,90 zł, co stanowi 99,71% planu rocznego.

1. W ramach bieżącej działalności – 78 195 641,90 zł, z tego:

- budżet Wojewody – **67 956 323,05 zł,**
- budżet Gminy – **10 239 318,85 zł.**

2. W ramach działalności inwestycyjnej – 0,00 zł, z tego:

- budżet Wojewody – **0,00 zł,**
- budżet Gminy – **0,00 zł.**

Środki pozabudżetowe wydatkowane na programy rządowe w ramach Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych w 2020 wyniosły 233 458,98 zł.

W tabeli nr 1 przedstawione zostały wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku w 2020r. w rozbiciu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej.

Tabela nr 1. Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku w 2020r. w rozbiciu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej

Wydatki Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku w 2020 r. w rozbiciu na działy i rozdziały klasyfikacji budżetowej

Dział	Rozdział	Zadania własne gminy w zł.	Dotacja na zad. własne w zł.	Zadania zlecone w zł.	Ogółem
851		0,00	0,00	25 428,61	25 428,61
	85195	0,00	0,00	25 428,61	25 428,61
852		9 065 491,55	3 216 793,03	195 468,28	12 477 752,86
	85202	2 596 195,28	0,00	0,00	2 596 195,28
	85205	70 488,98	0,00	0,00	70 488,98
	85213	0,00	135 774,63	0,00	135 774,63
	85214	978 623,39	678 433,70	0,00	1 657 057,09
	85215	752 060,44	0,00	5 410,42	757 470,86
	85216	0,00	1 645 873,31	0,00	1 645 873,31
	85219	2 948 227,76	484 162,48	21 034,86	3 453 425,10
	85228	1 458 078,86	53 362,12	126 735,00	1 638 175,98
	85230	195 567,84	184 871,66	0,00	380 439,50
	85278	0,00	0,00	42 288,00	42 288,00
	85295	66 249,00	34 315,13	0,00	100 564,13
854		24 043,87	96 160,52	0,00	120 204,39
	85415	24 043,87	96 160,52	0,00	120 204,39
855		1 149 783,43	5 100,00	64 417 372,61	65 572 256,04
	85501	0,00	0,00	51 164 793,31	51 164 793,31
	85502	70 752,04	0,00	11 490 739,34	11 561 491,38
	85504	247 243,80	5 100,00	1 665 697,19	1 918 040,99
	85508	214 673,20	0,00	0,00	214 673,20
	85510	617 114,39	0,00	0,00	617 114,39
	85513	0,00	0,00	96 142,77	96 142,77
Ogółem Dział	851,852,854,855	10 239 318,85	3 318 053,55	64 638 269,50	78 195 641,90

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zasadniczym celem pomocy społecznej jest doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy oraz zintegrowanie ich ze środowiskiem. Świadczeniobiorcy pomocy społecznej są zobowiązani do współpracy w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Pomoc udzielana w ramach świadczeń z pomocy społecznej ma charakter przejściowy i zakłada aktywizację osób z niej korzystających.

Prawo do świadczeń z pomocy społecznej, jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, przysługuje:

- 1) osobom posiadającym obywatelstwo polskie mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d lub w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej,
 - b) w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany - w formie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego;
- 3) mającym miejsce zamieszkania i przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze

Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członkom ich rodzin w rozumieniu art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2019 r., poz. 293 t. j.), posiadającym prawo pobytu lub prawo stałego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 5a [Uprawnieni cudzoziemcy] Prawo do świadczeń w formie interwencji kryzysowej, schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania oraz zasiłku celowego przysługuje cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia, o którym mowa w art. 170 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 176 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi;
- 9) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 10) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;
- 11) trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit.c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej przysługuje:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty **701,00zł.**, zwanej dalej "kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej",
 - 2) osobie w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty **528,00zł.**, zwanej dalej "kryterium dochodowym na osobę w rodzinie",
 - 3) rodzinie, której dochód nie przekracza sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, zwanej dalej „kryterium dochodowym rodziny”
- przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- 1) przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;
- 2) prowadzeniu pracy socjalnej;
- 3) prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- 4) analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- 5) realizacji zadań wynikających z rozeznanych potrzeb społecznych;
- 6) rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb;

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy:

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;

- 2) sporządzanie oceny zasobów w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- 8) przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego;
- 9) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 10) praca socjalna;
- 11) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 12) prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 17) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
- 18) utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników;

- 19) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 20) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- 4) opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- 5) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
- 6) współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy:

- 1) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- 3) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- 4) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia oraz zapewnianie posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Świadczeniami z pomocy społecznej realizowanymi przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku są:

1) świadczenia pieniężne:

- a) zasiłek stały,
- b) zasiłek okresowy,
- c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
- d) zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki,
- f) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;

2) świadczenia niepieniężne:

- a) praca socjalna,
- b) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- c) składki na ubezpieczenia społeczne,
- d) pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- e) sprawienie pogrzebu,
- f) poradnictwo specjalistyczne,

- g) interwencja kryzysowa,
- h) schronienie,
- i) posiłek,
- j) niezbędne ubranie,
- k) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- l) specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia,
- m) mieszkanie chronione,
- n) pobyt i usługi w domu pomocy społecznej,
- o) pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie - w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych.

Osoba znajdująca się w trudnej sytuacji, która spotka się z pracownikiem socjalnym otrzymuje odpowiednią informację dotyczącą możliwości skorzystania z pomocy, jej form i warunków na jakich będzie mógł tę pomoc otrzymać. Pomoc społeczna zakłada współdziałanie klienta z pracownikiem socjalnym. **Brak współdziałania i aktywności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, może stanowić podstawę do wstrzymania lub odmowy udzielenia pomocy.**

W roku 2020r roku na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej objęto świadczeniami **1 454 osoby, liczba rodzin objętych pomocą 1 130, liczba osób w rodzinach 1 836**

Na powyższe zadania w 2020 roku wydatkowano kwotę **12 736 640,45zł** z tego:

- **9 065 491,55 zł** ze środków własnych Miasta Otwock,
- **3 437 689,92 zł** z budżetu wojewody,
- **233 458,98 zł** z budżetu wojewody na realizację programów rządowych.

Tabela nr 2. Rzeczywista liczba osób objętych pomocą na podstawie ustawy o pomocy społecznej w roku 2019r i 2020r

WYSZCZEGÓLNIENIE		LICZBA OSÓB, KTÓRYM PRZYZNANO DECYZJĄ ŚWIADCZENIE		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
		2019r	2020r	2019r	2020r	2019r	2020r
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	1	1 321	1 454	1 105	1 130	1 772	1 836
w tym: Świadczenia pieniężne	2	1 009	1 132	945	937	1 541	1 563
świadczenia niepieniężne	3	473	510	415	430	741	803
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	4	23	23	20	19	56	44
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	5	1 311	1 446	1 095	1 124	1 736	1 820
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej - ogółem	6	X	X	738	913	1 252	1 548
w tym:	7						
wyłącznie w postaci pracy socjalnej		X	X	147	212	277	374
Praca socjalna prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny	8	LICZBA KONTRAKTÓW SOCJALNYCH					
		2019r.			2020r.		
		15			4		

Źródło : opracowanie na podstawie sprawozdania własnego MPiPS-03 za 2019r. i 2020

Tabela nr 3. Typy rodzin objętych pomocą społeczną oraz praca socjalną w roku 2019r i 2020r.

Typy gospodarstwa domowego	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinie	
	2019r.	2020r.	2019r.	2020r.
jednoosobowe	880	930	880	930
dwuosobowe	154	184	308	368
trzyosobowe	100	97	300	291
czteruosobowe	73	71	292	284
pięćosobowe	25	37	125	185
sześcioosobowe i więcej	20	23	144	152

Źródło: opracowanie wg sprawozdania własnego MPiPS -03 za 2019 r. i 2020 r.

Tabela nr 4. Powody przyznania pomocy w 2019r. i 2020r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH		
	2019r.	2020r.	2019r.	2020r.	
UBÓSTWO	1	625	639	980	1 056
SIEROCTWO	2	1	0	4	0
BEZDOMNOŚĆ	3	27	31	31	33
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	147	109	538	442
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	33	33	166	170
BEZROBOCIE	6	168	216	312	421
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	398	389	572	562
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	503	490	679	681
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	9	85	107	254	348
W TYM:					
RODZINY NIEPEŁNE	10	43	54	121	150
RODZINY WIELODZIETNE	11	8	20	39	104
PRZEMOC W RODZINIE	12	18	22	40	55
ALKOHOLIZM	13	33	27	40	42
NARKOMANIA	14	4	7	5	8
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	15	19	27	28	33
ZDARZENIE LOSOWE	16	2	4	4	7
SYTUACJA KRYZYSOWA	17	3	6	10	16

Źródło : opracowanie na podstawie sprawozdania własnego MPiPS-03 za 2019r. i 2020r.

Szczegółowy opis udzielonej pomocy w formie świadczeń :

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Zasiłek stały ustalany jest w wysokości:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej (701,00 zł.), a dochodem tej osoby,
- w przypadku osoby w rodzinie – różnicy między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie (528,00 zł.), a dochodem na osobę w rodzinie.

Kwota zasiłku stałego nie może być wyższa niż 645,00 zł. miesięcznie i nie niższa niż 30,00zł. miesięcznie.

Z pomocy w formie zasiłku stałego w 2020 roku skorzystało 285 osób, liczba świadczeń wyniosła **3 024**, wydatkowano łącznie na ten cel kwotę **1 645 873,31 zł.** Środki powyższe pochodziły z dotacji wojewody na zadania własne Miasta Otwock.

w tym:

- dla **260** osób samotnie gospodarujących udzielono **2 766** świadczeń na kwotę **1 574 961,31 zł.**
- dla **25** osób pozostających w rodzinie udzielono **258** świadczeń na kwotę **70 912 zł.**

Składki na ubezpieczenie zdrowotne - opłacane były do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Otwocku, za **244** osób pobierających zasiłki stałe. Zrealizowano **2 604** świadczeń na kwotę **135 774,63 zł.** Środki finansowe pochodząca z dotacji wojewody na zadania własne Miasta Otwocka.

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń

z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- 1) osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Zasiłek okresowy ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej, a dochodem tej osoby,
- w przypadku rodziny - do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny, a dochodem tej rodziny,
- kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20.00 zł. i wyższa od kwoty 418,00 zł.

Pomocy w formie zasiłku okresowego – udzielono 1 922 świadczeń dla 339 rodzin, na kwotę 771 953,34 zł z tego:

- ze środków własnych – **93 519,64 zł.**
- z dotacji na zadania własne – **678 433,70 zł.**

Zasiłki okresowe przyznane zostały z powodu:

- bezrobocia – **184** rodzin,
- niepełnosprawności i długotrwałej choroby – **125** rodzin,
- innych powodów (np. bezradność opiekuńczo wychowawcza, wielodzietność w rodzinie, ochrona macierzyństwa) – **30** rodzin,

Liczba osób nie podlega sumowaniu, ponieważ jedna osoba może korzystać z zasiłku okresowego z wielu przyczyn.

Zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy - był przyznany w szczególności na: zakup żywności, opału, odzieży, na leki, drobne remonty mieszkania, na pokrycie zakupu energii elektrycznej, gazu, opłat czynszowych, opłacenie kosztu pobytu osób bezdomnych w schronisku oraz inne potrzeby. Wysokość zasiłku celowego uzależniona jest od potrzeb osób ubiegających się o świadczenie, ich sytuacji materialnej oraz możliwości finansowych Ośrodka.

W 2020 roku z pomocy w formie zasiłków celowych skorzystało **1 015 osób**, na łączną **715 718,75 zł.** w tym na zasiłki celowe specjalne na kwotę **225 316,84 zł. oraz**

zasiłki celowe zwrotne na kwotę 12 900 zł.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej. Zasiłek może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom niemającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Specjalny zasiłek celowy może być przyznany w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe w wysokości nie przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków w wyniku zdarzenia losowego były wypłacone rodzinom, które poniosły straty. Powyższą formą pomocy objęto 4 rodziny na kwotę 7 390zł.

Zasiłki celowe są realizowane ze środków własnych Miasta Otwock.

Usługi opiekuńcze

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie nie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację, oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając usługi opiekuńcze ustala ich zakres, okres i miejsce świadczenia.

Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych i chorych są realizowane w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej. Z tej formy pomocy skorzystało w 2020r. **214 rodzin**, liczba godzin sprawowanych usług wynosiła **84 328** natomiast wydatkowano na tę formę

pomocy **1 732 139,22 zł** w tym z usług z programu „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych” z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia osób Niepełnosprawnych – edycja 2020, skorzystało **33** osób, liczba godzin wykonanych wyniosła **17 088** na kwotę **392 969,48 zł**. Powyższe zadanie zostało realizowane ze środków własnych Miasta Otwocka oraz ze środków przekazanych z budżetu wojewody w wysokości **191 898,24 zł**. Program „Opieka 75+” z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia osób Niepełnosprawnych – edycja 2020, skorzystało **97** osób, liczba godzin wykonanych wyniosła **4744** na kwotę **106 724,24 zł**. Zadanie zostało realizowane ze środków własnych Miasta Otwocka oraz ze środków przekazanych z budżetu wojewody w wysokości **53 362,12 zł**. Opieka wytechnieniowa edycja 2020, skorzystały **4** osoby, liczba godzin wykonanych wyniosła **960** na kwotę **34 560,00 zł**. Zadanie zostało realizowane ze środków własnych Miasta Otwocka oraz ze środków przekazanych z budżetu wojewody w wysokości **28 800 zł**. Wykonawca usług został wyłoniony w ramach przetargu nieograniczonego.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób psychicznie chorych.

Z tej formy pomocy skorzystało **11 dzieci chorych na autyzm i upośledzone umysłowe**, oraz dla **12 osób dorosłych chorych psychicznie**, liczba godzin sprawowanych usług wynosiła **3 621**, w tym **1 851 dla dzieci i 1 770 dla osób dorosłych**, wydatkowano na tę formę pomocy kwotę **126 735 zł**. Koszt 1 godziny usług wynosił **35,00zł**.

Powyższe zadanie jest realizowane jako zadanie zlecone z budżetu wojewody.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.) osoby chore psychicznie, powinny mieć zapewnioną możliwość korzystania z następujących kategorii usług:

1. Uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:
 - a) kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, motywowanie do aktywności, leczenia i rehabilitacji, prowadzenie treningów samoobsługi i umiejętności społecznych oraz wspieranie, także w formie asystowania w codziennych czynnościach życiowych, w szczególności takich jak:
 - samoobsługa, zwłaszcza wykonywanie czynności gospodarczych i porządkowych, w tym umiejętności utrzymania i prowadzenia domu,
 - dbałość o higienę i wygląd,
 - utrzymywanie kontaktów z domownikami, rówieśnikami, w miejscu nauki i pracy

- oraz ze społecznością lokalną,
- wspólne organizowanie i spędzanie wolnego czasu,
 - korzystanie z usług różnych instytucji;
- b) interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, w tym:
- pomoc w radzeniu sobie w sytuacjach kryzysowych,
 - poradnictwo specjalistyczne, interwencje kryzysowe, wsparcie psychologiczne, rozmowy terapeutyczne,
 - ułatwienie dostępu do edukacji i kultury,
 - doradztwo, koordynacja działań innych służb na rzecz rodziny, której członkiem jest osoba uzyskująca pomoc w formie specjalistycznych usług,
 - kształtowanie pozytywnych relacji osoby wspieranej z osobami bliskimi,
 - współpraca z rodziną kształtowanie odpowiednich postaw wobec osoby chorującej, niepełnosprawnej;
- c) pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w tym:
- w uzyskaniu świadczeń socjalnych, emerytalno- rentowych,
 - w wypełnianiu dokumentów urzędowych;
- d) wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, w tym zwłaszcza:
- w szukaniu informacji o pracy, pomoc w znalezieniu zatrudnienia lub alternatywnego zajęcia, w szczególności uczestnictwo w zajęciach warsztatów terapii zajęciowej, zakładach aktywności zawodowej, środowiskowych domach samopomocy, centrach i klubach integracji społecznej, klubach pracy,
 - w kompletowaniu dokumentów potrzebnych do zatrudnienia,
 - w przygotowaniu do rozmowy z pracodawcą, wspieranie i asystowanie w kontaktach z pracodawcą,
 - w rozwiązywaniu problemów psychicznych wynikających z pracy lub z jej braku;
- e) pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi, w tym:
- nauka planowania budżetu, asystowanie przy ponoszeniu wydatków,
 - pomoc w uzyskaniu ulg w opłatach,
 - zwiększenie umiejętności gospodarowania własnym budżetem oraz usamodzielnianie finansowe.
2. Pielęgnacja jako wspieranie procesu leczenia, w tym:
- a) pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
- b) uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych;

- c) pomoc w wykupywaniu i zamawianiu leków w aptece, pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania,
- e) w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmiana opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny
- f) pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia,
- g) pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych.

3. Rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych:

- a) zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii,
- b) współpraca ze specjalistami w zakresie wspierania psychologiczno - pedagogicznego i edukacyjno - terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług.

4. Pomoc mieszkaniowa, w tym:

- a) w uzyskaniu mieszkania, negocjowaniu i wnoszeniu opłat,
- b) w organizacji drobnych remontów, adaptacji, napraw, likwidacji barier architektonicznych,
- c) kształtowaniu właściwych relacji osoby uzyskującej pomoc z sąsiadami i gospodarzem domu.

5. Zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno- wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. nr 111, poz. 535 wraz z późn. zm.)

Pomoc osobom bezdomnym.

W świetle obowiązujących przepisów do udzielenia pomocy osobie bezdomnej zobowiązana jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały (art. 101 ust. 2 ustawy z dn. 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej).

Według ustawy o pomocy społecznej osoba bezdomna to osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie

gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Udzielenie schronienia jest zadaniem gminy o charakterze obowiązkowym w 2020 koszt realizacji zadania wyniósł **66 249,00 zł**, wsparciem zostało objętych 7 osób bezdomnych.

Realizacja świadczenia następuje w miejscach do tego przeznaczonych tj. schroniskach i noclegowniach. OPS ma podpisane 4 porozumienia z placówkami dla osób bezdomnych.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego schronienia w schronisku dla osób bezdomnych albo schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi (art. 48a ww. ustawy). Wymaga złożenia pisemnego wniosku i przeprowadzenia niezbędnych procedur mających na celu stwierdzenie spełnienia kryteriów wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym również przeprowadzenia wywiadu środowiskowego z osobą bezdomną i wydania decyzji administracyjnej. Konieczne jest również zawarcie kontraktu socjalnego z osobą bezdomną w celu wzmocnienia jej aktywności społecznej, wyjścia z bezdomności i uzyskania samodzielności życiowej.

Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną przyznane przez sąd.

Z tej formy pomocy skorzystało 5 osób, liczba świadczeń wyniosła 60, na kwotę 20 724zł.

Powyższe zadanie jest realizowane jako zadanie zlecone z budżetu wojewody.

Sprawienie pogrzebu zlecono dla 34 osób na kwotę 169 385 zł.

Wieloletni program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 .

Program zakłada ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji. Udzielane jest wsparcie w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach

wymienionym w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Program realizowany jest w formie:

1) posiłku dla uczniów w szkole/przedszkolu oraz dla osób dorosłych w punkcie gastronomicznym.

2) świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego.

Z wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 w 2020 roku skorzystało ogółem **693 osób**.

Na posiłki i zasiłki celowe na dożywianie w 2020r. wydatkowano kwotę **310 374,66 zł.** w tym:

- z dotacji wojewody na zadania własne Miasta Otwock – **184 871,66 zł.**
- z zadań własnych Miasta Otwocka – **125 503,00 zł.**

W 2020 roku w ramach programu rządowego Ośrodek opłacił za posiłki dla **184** dzieci i **57** osób dorosłych oraz przyznany został zasiłek celowy na dożywianie dla **294** osób.

Dożywianie dzieci i uczniów prowadzone było w szkołach, przedszkolach, natomiast osoby dorosłe korzystały z posiłku w lokalu gastronomicznym

Poza Programem z posiłków skorzystało **53** osób na kwotę **70 064,84 zł.**

W przeważającej części są to osoby korzystające z posiłków w lokalu gastronomicznym.

Dożywianie dzieci i uczniów prowadzone było w **13** szkołach, **13** przedszkolach, natomiast osoby dorosłe korzystały z posiłku w lokalu gastronomicznym.

Domy Pomocy Społecznej

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie mogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

1. Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

1) mieszkaniec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,

2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,

3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej

- przy czym osoby i gmina określone w pkt 2 i 3 nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniec domu ponosi pełną odpłatność.

2. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszą:

1) mieszkaniec domu, nie więcej jednak niż 70% swojego dochodu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka, nie więcej niż 70% tego dochodu;

2) małżonek, zstępni przed wstępnymi - zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust. 2:

a) w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jeżeli dochód jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, jednak kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% tego kryterium,

b) w przypadku osoby w rodzinie, jeżeli posiadany dochód na osobę jest wyższy niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, z tym że kwota dochodu pozostająca po wniesieniu opłaty nie może być niższa niż 300% kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;

3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej - w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez osoby, o których mowa w pkt 1 i 2.

3. Opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej mogą wносить osoby niewymienione w ust. 2.

Według stanu na 31.12.2020 roku, w domu pomocy społecznej przebywały **82** osoby. Miesięczna kwota dopłaty Ośrodka do kosztów pobytu pensjonariusza w domu pomocy społecznej wahała się od **1 287,38 zł. do 6 972,65 zł.** i była uzależniona od dochodu osoby przebywającej w domu pomocy społecznej oraz kosztu miesięcznego pobytu pensjonariusza w placówce. Nadmienić należy, że wysokość kosztów utrzymania w domu pomocy społecznej ustala starosta, na którego terenie znajduje się dom pomocy społecznej. Na powyższe zadanie wydatkowano **2 596 195,28zł.**

Praca socjalna, pracownicy socjalni

Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Objęto tą formą pomocy **913** rodziny, liczba osób w rodzinach wynosi **1 548**.

Praca socjalna świadczona jest przez pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna była prowadzona także w oparciu o kontrakt socjalny. W 2020 roku z uwagi na ogłoszony stan pandemii podpisano jedynie 4 kontrakty socjalne.

1. Do zadań pracownika socjalnego należy w szczególności:

- 1) praca socjalna,
- 2) dokonywanie analizy i oceny zjawisk, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej oraz kwalifikowanie do uzyskania tych świadczeń,
- 3) udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych osobom, które dzięki tej pomocy będą zdolne samodzielnie rozwiązywać problemy będące przyczyną trudnej sytuacji życiowej, skuteczne posługiwanie się przepisami prawa w realizacji tych zadań,
- 4) pomoc w uzyskaniu dla osób będących w trudnej sytuacji życiowej poradnictwa dotyczącego możliwość rozwiązywania problemów i udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe oraz wspieranie w uzyskiwaniu pomocy,
- 5) udzielanie pomocy zgodnie z zasadami etyki zawodowej,
- 6) pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, grup i środowisk społecznych,
- 7) współpraca i współdziałanie z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych, łagodzenie skutków ubóstwa,
- 8) inicjowanie nowych form pomocy osobom i rodzinom mającym trudną sytuację życiową oraz inspirowanie powołania instytucji świadczących usługi służące poprawie sytuacji takich osób i rodzin,
- 9) współuczestniczenie w inspirowaniu, opracowaniu, wdrożeniu oraz rozwijaniu regionalnych i lokalnych programów pomocy społecznej ukierunkowanych na podniesienie jakości życia.

2. Przy wykonywaniu zadań pracownik socjalny jest obowiązany:

- 1) kierować się zasadami etyki zawodowej,
- 2) kierować się zasadą dobra osób i rodzin, którym służy, poszanowania ich godności i prawa tych osób do samostanowienia,
- 3) przeciwdziałać praktykom niehumanitarnym i dyskryminującym osobę, rodzinę lub grupę,
- 4) udzielać osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy,
- 5) zachować w tajemnicy informacje uzyskane w toku czynności zawodowych, także po ustaniu zatrudnienia, chyba że działa to przeciwko dobru osoby lub rodziny,
- 6) podnosić swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie.

Pracownicy socjalni zajmują się także kompletowaniem dokumentów do domów pomocy społecznej, wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności, przeprowadzają wywiady środowiskowe dla potrzeb różnych instytucji m.in. dla ośrodków pomocy społecznej, powiatowych centrów pomocy rodzinie, urzędów pracy i sądów rejonowych, urzędu miasta, a także na wniosek organów realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych oraz Programu „Rodzina 500+”. Uczestniczą również w posiedzeniach grup roboczych zespołu interdyscyplinarnego.

W 2020 roku pracownicy socjalni przeprowadzili **720** środowiskowych wywiadów rodzinnych, **2 410** aktualizacji środowiskowych wywiadów rodzinnych oraz **32** wywiadów alimentacyjnych.

W 2020 roku pracownicy socjalni przeprowadzili wywiady środowiskowe wraz z kompletowaniem dokumentów u **283** nieubezpieczonych osób w celu wydania decyzji przez Prezydenta Miasta Otwocka na świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych do celów leczniczych.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest formą pomocy państwa dla osób, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej i nie są w stanie pokryć kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania.

Podstawa prawna:

Przepisy ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz.2133 z późniejszymi zmianami), Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001r. w sprawie dodatków mieszkaniowych (Dz. U. nr 156 poz.1817 z późniejszymi zmianami) oraz Uchwały Rady Miasta Otwocka nr XVI/156/2004 z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie wskaźnika procentowego ponoszonych wydatków mieszkaniowych który wynosi 50%.

Dodatek mieszkaniowy przyznawany jest na okres 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku. Istnieje jednak możliwość dalszego korzystania z dodatku, aby więc zachowana została ciągłość świadczenia w ostatnim miesiącu obowiązywania decyzji należy ponownie złożyć wniosek wraz ze wszystkimi wymaganymi dokumentami.

Komu przysługuje dodatek mieszkaniowy:

- najemcom oraz podnajemcom lokali mieszkalnych;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych, do których przysługuje im spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego;
- osobom mieszkającym w lokalach mieszkalnych znajdujących się w budynkach stanowiących ich własność i właścicielom samodzielnych lokali mieszkalnych;
- innym osobom mającym tytuł prawny do zajmowanego lokalu mieszkalnego i ponoszącym wydatki związane z jego zajmowaniem;
- osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im lokal zamienny albo socjalny.

Aby otrzymać dodatek:

Średni miesięczny dochód brutto na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie trzech miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o przyznanie dodatku nie powinien przekraczać 175 % najniższej emerytury tj. 2 100 zł w gospodarstwie jednoosobowym i 125% najniższej emerytury tj. 1 500 zł w gospodarstwie wieloosobowym (od 1 marca 2020 r. najniższa emerytura wynosi 1 200 zł brutto).

Normatywna powierzchnia użytkowa lokalu w przeliczeniu na liczbę członków gospodarstwa domowego powinna wynosić:

- dla 1 osoby 35 m² i nie może przekroczyć 45,50 m²

- dla 2 osób 40 m² i nie może przekroczyć 52,00 m²
- dla 3 osób 45 m² i nie może przekroczyć 58,50 m²
- dla 4 osób 55 m² i nie może przekroczyć 71,50 m²
- dla 5 osób 65 m² i nie może przekroczyć 84,50 m²
- dla 6 osób 70 m² i nie może przekroczyć 91,00 m²

Jeżeli w lokalu mieszka osoba niepełnosprawna poruszająca się na wózku lub gdy niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w odrębnym pokoju (wymagane orzeczenie o niepełnosprawności i stosowne zaświadczenie lekarskie), wielkość powierzchni normatywnej zwiększa się o 15 m².

Wydatkami poniesionymi przez osobę ubiegającą się o dodatek mieszkaniowy są świadczenia okresowe ponoszone przez gospodarstwo domowe w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Wydatkami stanowiącymi podstawę obliczania dodatku mieszkaniowego są: czynsz, opłaty związane z eksploatacją lokalu mieszkalnego, opłaty związane z eksploatacją i utrzymaniem nieruchomości w częściach przypadających na lokale mieszkalne w spółdzielni mieszkaniowej, zaliczki na koszty zarządu nieruchomością wspólną, odszkodowanie za zajmowanie lokalu bez tytułu prawnego, świadczenia związane z eksploatacją domu jednorodzinnego (opłaty za energię ciepłą, wodę, wywóz nieczystości stałych i płynnych).

Dodatku mieszkaniowego nie przyznaje się, w sytuacji gdy:

- przekroczona jest dopuszczalna powierzchnia użytkowa w stosunku do ilości stale zamieszkujących osób;
- jeżeli jego kwota byłaby niższa niż 2 % kwoty najniższej emerytury obowiązującej w dniu wydawania decyzji;
- jeżeli procentowy udział przypadający na wnioskodawcę w ponoszonych kosztach jest wyższy od udokumentowanych wydatków na mieszkanie.

W roku 2020 przyjęto 617 wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, w tym:

Ilość gospodarstw domowych, która złożyła wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego	Od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.
OGÓLEM:	360
1 raz	111
2 razy	241
3 razy	8
RAZEM: Ilość złożonych wniosków	617

**Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2020 roku wynosi: 749 060,44 zł
z tego w zasobie:**

Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych (w zaokrągleniu)	Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych
OGÓLEM: 749 060 zł	3 408
gminnym: 332 692 zł	1 527
spółdzielczym: 160 694 zł	837
wspólnot mieszkaniowych: 189 655 zł	807
prywatnym: 58 419 zł	194
zakładowe: 7 600 zł	43

Dodatki energetyczne:

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, czyli osobie pobierającej dodatek mieszkaniowy.

Aby otrzymać dodatek energetyczny należy:

Zgodnie z ustawą odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej jest osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2133 ze zm.), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej (art. 3 pkt 13c).

Odbiorca wrażliwy to osoba:

- której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2019 r. poz. 2133 z późniejszymi zmianami),
- która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym,
- która zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Do 30 kwietnia każdego roku minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy, biorąc pod uwagę środki przewidziane na ten cel w ustawie budżetowej.

Wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego w okresie: od 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. wynosiła:

- dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną: **11,37 zł/miesiąc;**
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób: **15,80 zł/miesiąc;**
- dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób: **18,96 zł/miesiąc.**

Wysokość zryczałtowanego dodatku energetycznego w okresie: od 1 maja 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. wynosi:

- dla gospodarstwa domowego prowadzonego przez osobę samotną: **10,94 zł/miesiąc;**
- dla gospodarstwa domowego składającego się z 2 do 4 osób: **15,19 zł/miesiąc;**
- dla gospodarstwa domowego składającego się z co najmniej 5 osób: **18,23 zł/miesiąc.**

Statystyka realizacji wypłat dodatków energetycznych w okresie: 01-01-2020 - 31-12-2020

Ilość osób	Ilość gospodarstw	Ilość świadczeń	Kwota
1	22	200	2 219,39
2-4	18	140	2 158,93
5+	10	50	926,10
Razem:	50	390	5 304,42

(+ 106,00 -koszty obsługi)

Razem: **5 410,42 zł**

PRZEMOC W RODZINIE – ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 9a ust. 1 i 2 nakłada na gminę obowiązek powołania Zespołu Interdyscyplinarnego, którego celem ma być skoordynowanie działań instytucji udzielających pomocy rodzinom w których wystąpiło zjawisko przemocy lub które są zagrożone wystąpieniem tego zjawiska.

Dnia 28 czerwca 2019 r Rada Miasta Otwocka podjęła Uchwałę Nr XIV/119/19 w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Otwocku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, zaś na podstawie zawartych Porozumień o Współpracy w Zespole Interdyscyplinarnym w Otwocku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Zarządzeniem Prezydenta Miasta Otwocka z dnia 06.11.2019 r Nr 327/2019 powołano i ustalono skład Zespołu.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Otwocku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wchodzi przedstawiciele:

1. Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku.
2. Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Otwocku.
3. Komendy Powiatowej Policji w Otwocku.
4. Ochrony Zdrowia.
5. Oświaty.

6. Prokuratury Rejonowej w Otwocku.
7. Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Otwocku.
8. organizacji pozarządowej – Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Otwocku.
9. organizacji pozarządowej – Fundacji Konstruktynego Rozwoju w Otwocku.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Otwocku wykonują zadania w ramach swoich obowiązków służbowych.

Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się problemem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Otwocka, a jego celem jest udzielenie pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy w rodzinie.

W 2020 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego w Otwocku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wpłynęło 93 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę w poszczególnych rodzinach.

Zgodnie z § 2.1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta” cz. A przez przedstawiciela jednostki pomocy społecznej, policji, oświaty, ochrony zdrowia, komisji do spraw rozwiązywania problemów alkoholowych, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

Jak wyżej wskazano **do tut. Zespołu w 2020 r wpłynęło 93 „Niebieskie Karty”** z czego **86** formularzy sporządziła Komenda Powiatowa Policji w Otwocku, **6 „Niebieskich Kart”** sporządził pracownik socjalny, zaś **1** przedstawiciel Ochrony Zdrowia. Nie wpłynęły „Niebieskie Karty” sporządzone przez przedstawicieli Oświaty i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto, Zespół kontynuował pracę nad **77 „Niebieskimi Kartami”** z lat poprzednich.

Art. 9a ust.10 rzezoney ustawy stanowi, że Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć Grupy Robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. **W 2020 r odbyło się 177 posiedzeń Grup Roboczych.**

Grupy Robocze w swojej pracy tworzyły indywidualne plany pomocy dla osób wobec których zaistniało podejrzenie o doświadczeniu lub stosowaniu przemocy w rodzinie,

w oparciu o analizę sytuacji rodzinnej, mieszkaniowej, materialnej i zdrowotnej. Kierowały i informowały o możliwości skorzystania z pomocy instytucji pomocowych działających na terenie gminy i poza nią, a także o przyczynach, skutkach i cyklach przemocy w rodzinie.

Interdyscyplinarność pracy w Zespole i jego Grupach Roboczych pozytywnie przekłada się na jakość i skuteczność udzielanej pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.

W 2020 r podjęto decyzję o zakończeniu procedury „Niebieskie Karty” w 77 rodzinach.

Zgodnie z § 18.1 zakończenie procedury następuje w przypadku:

1. ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
2. rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Zespół Interdyscyplinarny w Otwocku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakończył 77 procedur - z czego zgodnie - § 18.1. pkt 1 – 50, zaś zgodnie z § 18.1 pkt 2 - 27.

W myśl § 26 Uchwały nr XIV/119/19 Rady Miasta Otwocka z dnia 28 czerwca 2019 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Otwocku ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania, Przewodniczący Zespołu przedkłada Prezydentowi Miasta Otwock sprawozdanie z pracy Zespołu w terminie do 31 marca danego roku, za rok ubiegły.

WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA

Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami została uchwalona ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Rodzinnie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny,
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny,
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny,
- 5) pomocy w integracji rodziny,
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny,
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną,
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu,

pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do dyrektora ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.

Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,
- 2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych,
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach edukacyjnych i psychoedukacyjnych,
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia
- 13) bezpieczeństwa dzieci i rodzin,
- 14) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- 15) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- 16) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny,
- 17) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- 18) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,
- 19) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi

organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

20) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym, grupą roboczą lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. wsparciem 4 asystentów rodziny objętych było **63** rodzin z dziećmi.

W 2020 roku pracownicy socjalni podjęli działania mające na celu udzielenie wsparcia **107** rodzinom z dziećmi, gdzie występowała bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Pracownicy socjalni w ramach swoich zadań dotyczących wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji udzielali pomocy poprzez:

- 1) wzmacnianie roli i funkcji poprzez poradnictwo socjalne,
- 2) wspieranie rodzin z dziećmi w pełnieniu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) rozwijali umiejętności opiekuńczo-wychowawcze udzielając porad dotyczących np. prowadzenia gospodarstwa domowego, gospodarowaniem budżetem domowym,
- 4) przeciwdziałali marginalizacji i degradacji społecznej poprzez udzielanie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej,
- 5) podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny,
- 6) wsparcie psychologiczne poprzez kierowanie do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku na konsultacje.

Placówki opiekuńczo-wychowawcze

W 2020 roku poniesiono wydatki w kwocie **617.114,39 zł.** na pokrycie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych (domy dziecka, zakłady opiekuńczo lecznicze, ośrodki preadopcyjne) – zgodnie z art. 191 ust.9 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w placówkach opiekuńczo wychowawczych przebywało **30** dzieci.

W 2020 roku poniesiono wydatki w kwocie **214.673,20 zł.** na pokrycie kosztów pobytu dzieci w rodzinie zastępczej i dzieci przebywających w rodzinnym domu dziecka.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. w rodzinach zastępczych i rodzinnym domu dziecka przebywało **45** dzieci.

Według stanu na dzień 31.12.2020 r. miesięczny koszt pobytu w rodzinie zastępczej spokrewnionej wynosi **694,00zł.** miesięcznie. W przypadku niepełnosprawności dziecka przysługuje dodatkowo świadczenie w wysokości **211,00 zł** miesięcznie.

Koszt pobytu dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej wynosi **1 052,00zł.** miesięcznie.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- ✓ 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- ✓ 50% w trzecim i w następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020 roku poniesiono wydatki w kwocie **831.787,59 zł.** na dofinansowanie kosztów pobytu dzieci w rodzinie zastępczej i dzieci przebywających w rodzinnym domu dziecka.

WSPARCIE I ODDZIAŁYWANIE PSYCHOLOGICZNE NA RZECZ SENIORÓW

W Otwocku zamieszkuje ponad 11 900 osób starszych (za: Główny Urząd Statystyczny, bdl.stat.gov.pl, 2019, stan na 08.06.2020). Pokazuje to, że już blisko jedna czwarta ludności miasta stanowi grupę docelową wymagającą specyficznych oddziaływań w obszarze profilaktyki zdrowia, aktywizacji i integracji społecznej, przeciwdziałania deprywacji potrzeb, wykluczeniu i izolacji społecznej a także pomocy i wsparcia opiekuńczego, rzeczowego czy finansowego. Oddziaływania na rzecz tej grupy osób muszą być zaprojektowane i realizowane w sposób szczególnie: wielowymiarowy i kompleksowy, ponieważ osoby starsze stanowią grupę mocno heterogeniczną o bardzo zróżnicowanych i zmieniających się potrzebach.

Mając na uwadze powyższe, w listopadzie 2019 r. w Ośrodku zatrudniony został psycholog, specjalista ds. polityki senioralnej. Tym samym zakres działania Ośrodka rozszerzył swoją ofertę wsparcia potrzebującym na rzecz osób starszych i ich rodzin.

W okresie od 01.01.2020 r. do 31.12.2020 r. psycholog świadczył usługi psychologiczne kierowane do osób starszych i ich rodzin w wymiarze ½ etatu.

W ramach swoich zadań psycholog:

- 1.) Świadczył pomoc indywidualną (diagnoza, interwencja, wsparcie, poradnictwo) na rzecz osób starszych i ich rodzin, w tym osób starszych, zależnych, cierpiących na zespoły otępienne poprzez:

- 1.1.i.a. konsultacje indywidualne przeprowadzone na terenie OPS-16 (14 konsultacji z osobami starszymi, 2 konsultacje z członkami rodzina osób starszych), z czego 10 konsultacji odbyło się poza siedzibą ośrodka, na otwartym powietrzu ze względu na obostrzenia związane z epidemią wirusa SARS-CoV-2.

- 1.1.i.b. konsultacje w środowisku osoby starszej - 21 konsultacji (19 konsultacji osób starszych zamieszkujących samotnie z podejrzeniem zespołu otępiennego, 2 konsultacje w sytuacji zgłoszenia przemocy wobec

osoby starszej)

1.1.i.c. konsultacje telefoniczne – 34 konsultacje telefoniczne dla osób starszych (informacja i poradnictwo)

1.1.i.d. prowadzenie telefonu wsparcia dla mieszkańców Otwocka doświadczających kryzysu w sytuacji epidemii wirusa SARS-CoV-2 – 44 konsultacje telefoniczne dla mieszkańców Otwocka.

2.) Prowadził oddziaływania grupowe na rzecz Otwockich seniorów poprzez:

1.2.i.a. Prowadzenie grupowych treningów pamięci dla seniorów – ze względu na sytuację epidemiczną odbyły się dwa spotkania, po 2 h, w sumie 4 h, dla 16 osób. Spotkania zawieszono ze względu na stan epidemii w Polsce i wprowadzone ograniczenia.

1.2.i.b. Prowadzenie spotkania psychoedukacyjnego na temat problemów z pamięcią w wieku senioralnym. Spotkanie odbyło się w Klubie |Batory i uczestniczyło w nim 21 osób starszych.

1.2.i.c. Zorganizowanie zdalnego spotkania dla mieszkańców Otwocka pt.: „Jak wspierać osoby starsze w izolacji związanej z pandemią Covid-19”.

3.) Prowadził działania na rzecz kształtowania pozytywnego wizerunku starości w społeczeństwie, tworzenie warunków do solidarności i integracji międzypokoleniowej poprzez współpracę z Miejską Radą Seniorów w Otwocku a także aktualizowanie oferty ośrodka na rzecz osób starszych i ich rodzin.

4.) Podjął współpracę z instytucjami, organizacjami i profesjonalistami świadczącymi pomoc na rzecz osób starszych i ich rodzin:

1.4.i.a. Miejską Radą Seniorów w Otwocku w zakresie opracowania i realizacji projektów na rzecz seniorów i ich rodzin - 2 spotkania

1.4.i.b. Fundacją Projekt Starsi – w zakresie przeprowadzenia 6 godzinnego szkolenia dotyczącego przemocy wobec osób starszych dla pracowników socjalnych.

1.4.i.c. Fundacją Stocznia – w zakresie przeprowadzenia przez psychologa

zdalnego szkolenia dla opiekunów osób zależnych z zakresu prowadzenia stymulacji poznawczych u osób z demencją. W spotkaniu wzięło udział ponad 140 rodzinnych opiekunów osób starszych oraz profesjonalistów i wolontariuszy.

1.4.i.d. Klubem Batory Otwockiej Spółdzielni Mieszkaniowej w zakresie udostępnienia lokalu na zajęcia dla seniorów a także promocji działań OPS na rzecz seniorów - 2 spotkania.

5.) Brał udział w opracowaniu strategii i standardów działań OPS na rzecz osób starszych i ich rodzin poprzez aktualizowanie oferty wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej na rzecz seniorów.

6.) Obsługiwał Radę Seniorów Miasta Otwocka pod względem realizacji projektów poprzez:

1.6.i.a. udział w 2 sesjach Miejskiej Rady Seniorów Miasta Otwock

1.6.i.b. informowanie Miejskiej Rady Seniorów o dostępnych programach i projektach na rzecz seniorów.

7.) Psycholog koordynował Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020.

Program „Asystent Osobisty osoby niepełnosprawnej miał na celu:

- wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych, posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wydawane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1172) albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych;

- możliwość skorzystania przez osoby niepełnosprawne z pomocy asystenta przy wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym;

- ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz stymulowanie osoby niepełnosprawnej do podejmowania aktywności i umożliwienie realizowania prawa do niezależnego życia;
- przeciwdziałanie dyskryminacji ze względu na niepełnosprawność oraz wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych, umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu lokalnej społeczności np. poprzez udział w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych czy też sportowych.

Program adresowany był do osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych albo orzeczenie równoważne do wyżej wymienionych, które wymagają usługi asystenta w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym

Usługi asystenta polegały na:

- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach w wybrane przez uczestnika Programu miejsce (np. dom, praca, placówki oświatowe i szkoleniowe, świątynie, placówki służby zdrowia i rehabilitacyjne, gabinety lekarskie, urzędy, znajomi, rodzina, instytucje finansowe, wydarzenia kulturalne/rozrywkowe/społeczne/ sportowe itp.);
- wyjściu, powrocie oraz/lub dojazdach na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne;
- zakupach, z zastrzeżeniem aktywnego udziału uczestnika Programu przy ich realizacji;
- załatwieniu spraw urzędowych;

W ramach programu, w okresie od 1.07.2020 r. do 31 grudnia 2020 r. z usługi asystenta skorzystało 11 osób o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Usługa realizowana była przez dwóch asystentów, którzy zrealizowali **728** godzin usług w środowiskach osób niepełnosprawnych. Otrzymano dotacje na realizację programu **18520,74 zł.**

- 8.) Psycholog wspierał kadrę Ośrodka w realizacji Programu: „Wspieraj Seniora” na terenie Miasta Otwock.

Analiza opisowa Programu „Wspieraj Seniora” na terenie Miasta Otwock.

Program „Wspieraj Seniora” realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku w okresie od 20.10 do 31.12.2020 r. miał na celu zapewnienie usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej, leki, gorące posiłki.

Program adresowany był do osób w wieku 70 lat i więcej, które pozostały w domu w związku z zagrożeniem zakażeniem Covid-19, a także w szczególnych przypadkach osoby poniżej 70 roku życia. Otrzymano dotacje na realizację programu **34315,13 zł.**

Formy realizacji Programu:

Główny cel Programu zrealizowany został poprzez:

- organizację i koordynowanie procesu realizacji zgłoszeń przez pracownika ośrodka z systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej jak również indywidualnych zgłoszeń do OPS. Po przeprowadzonej weryfikacji zgłoszenia organizowano formy wsparcia dla seniorów obejmujące: robienie zakupów, realizacja recept, dostarczanie ciepłych posiłków, wyprowadzenie psa.
- zlecenie 416 godzin usługi wsparcia Stowarzyszeniu Opiekuńczemu „Nadzieja” jako zakup usługi od podmiotów sektora prywatnego,
- opracowanie zasad bezpieczeństwa realizacji usługi wsparcia dla Seniorów, w szczególności uwrażliwienie na osoby podszywające się za realizatorów tego zadania,
- zapewnienie udziału środków własnych gminy nie mniej niż 20% przewidywanych kosztów realizacji programu.
- współpracę z 11 wolontariuszami,

Rezultaty:

W wyniku realizacji programu wsparciem zostało objętych 22 osób w tym: 18 osób powyżej 70 roku życia oraz 4 osoby poniżej 70 r.ż. które nie miały możliwości

zapewnienia niezbędnych potrzeb z powodu stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej. (Osoby objęte wsparciem w ramach Programu nie korzystały z usług opiekuńczych, bądź specjalistycznych usług opiekuńczych)

Formy udzielanego wsparcia obejmowały w szczególności:

- robienie zakupów,
- realizacja recept,
- dostarczanie ciepłych posiłków z punktu gastronomicznego,
- wyprowadzanie psa.

Realizacja Programu „Wspieraj Seniora” przyczyniła się do zapewnienia usługi wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu poprzez objęcie wsparciem 22 osób w ramach Programu. Większość mieszkańców - seniorów miasta Otwock dzięki dobrze zorganizowanej społeczności lokalnej nie wymagała wsparcia w tym zakresie.

Realizacja programu „Opieka 75+” za rok 2020.

Miasto Otwock realizowało Program „Opieka 75+” w roku 2020 na podstawie umowy z Wojewodą Mazowieckim nr WPS-I.946.5.138.2020 z dnia 08.05.2020r. Miasto Otwock uzyskało środki finansowe w formie dotacji celowej w wysokości **53 365 zł** (słownie: pięćdziesiąt trzy tysiące trzysta sześćdziesiąt pięć złotych) z przeznaczeniem na wsparcie finansowe w zakresie świadczenia usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej spełniających warunki do udzielenia pomocy, wskazane w ustawie o pomocy społecznej, które:

- dofinansowanie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób, którym przedmiotowe usługi były świadczone w ramach programu i będą one kontynuowane w roku 2020,
- dofinansowanie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych osobom, którym w roku 2019 nie były one świadczone,

- dofinansowanie do zwiększenia liczby godzin usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.

Celem programu była poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi (zgodnie z art. 6 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej), lub są osobami samotnie gospodarującymi (zgodnie z art. 6 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej), a także tych, które pozostają w rodzinie. Program na 2020 był elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

1. Zapewnienia ww. osobom wsparcia i pomocy adekwatnej do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia, w ramach usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych.
2. Poprawy jakości życia osób w wieku 75 lat i więcej.
3. Umożliwienia gminom rozszerzenia oferty usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej.
4. Wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym.

W roku sprawozdawczym wydano decyzję na usługi opiekuńcze, które zostały dofinansowane w ramach programu „Opieka 75+” u 97 osób, w tym 69 osób jako zwiększenie ilości godzin usług w 2020 roku w porównaniu do roku 2019. Nowych osób korzystających w 2020 roku z tej formy pomocy było 28. W ramach programu zrealizowano łącznie 4744 godzin usług opiekuńczych, których koszt całkowity wyniósł 106724,24zł, średni koszt jednej godziny usług wyniósł 22.50 zł. Liczba godzin usług opiekuńczych których koszt został dofinansowany w ramach programu wynosi 2372 na które wykorzystano środki finansowe w formie dotacji w wysokości **53362,12 zł**. Realizatorem usług opiekuńczych było Stowarzyszenie „Nadzieja” ul. Kolorowa 6, 20-802 Lublin na podstawie zawartej umowy nr 37/2019 z dnia 27 grudnia 2019 roku na świadczenie usług opiekuńczych. Program „Opieka 75+” przyczynił się do większej dostępności usług opiekuńczych dostosowanych do potrzeb i możliwości wynikających z wieku i stanu zdrowia osób w wieku 75 lat i więcej.

Opis realizowanych działań w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w Podprogramie 2019 dla mieszkańców Otwocka.

Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Pomoc otrzymywały osoby/rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, których dochód nie przekraczał:

- **1 402 zł** w przypadku osoby samotnie gospodarującej, czyli dochód nieprzekraczający 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 701 zł).

- **1 056 zł** w przypadku osoby w rodzinie, czyli dochód nieprzekraczający 200% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania z pomocy społecznej (tj. 528 zł).

Mieszkańcy Otwocka otrzymali od marca do grudnia 2020 roku pomoc żywnościową w ramach Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa Program 2019” zwanego dalej „Program 2019”.

Dystrybucją artykułów spożywczych zajmowali się Pracownicy Socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku, w siedzibie jednostki na ul. Sosnowej 4.

Osoby potrzebujące otrzymały m. in. artykuły warzywne i owocowe (groszek z marchewką, fasolkę, koncentrat pomidorowy, buraczki w wiórki, powidła śliwkowe), artykuły skrobiowe (makaron jajeczny, makaron kukurydziany, ryż, kaszę gryczaną, herbatniki maślane), artykuły mleczne (mleko UHT, ser), artykuły mięsne (szynka drobiowa, gołąbki, filet z makreli w oleju), cukier i olej.

Rozdysponowano wśród potrzebujących produkty spożywcze o łącznej masie **18.925,72 kg**.

Kwalifikacji osób do „Programu 2019” dokonywano w OPS w Otwocku w oparciu o obowiązujące kryteria, na podstawie wydanych skierowań.

Z pomocy w ramach „Programu 2020” skorzystały **482** osoby, w tym **67** osób otrzymało pomoc żywnościową w związku z przebywaniem na kwarantannie z powodu pandemii COVID 19.

Realizacja zadania - wypłata zasiłków celowych dla rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 4 oraz art. 40 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej.

W związku ze zdarzeniem noszącym znamiona klęski żywiołowej, które wystąpiło na terenie gminy Otwock w dniu 10 czerwca 2020r. decyzją Wojewody Mazowieckiego nr 255/2020 z dnia 16 września 2020 roku dokonano zwiększenia planu dotacji na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom ustawami na 2020r. w dz. 852 – Pomoc społeczna, rozdz. 85278 § 2010 w kwocie **42288** zł. Przekazane środki wykorzystane zostały na wypłatę zasiłków celowych dla rodzin poszkodowanych w wyniku zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 4 oraz art. 40 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej, uwzględniając przy tym zasady udzielania pomocy finansowej określone przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 maja 2018 r. nr DOLiZK-IV775-22/2018, według zgłoszeń straty w gospodarstwach domowych (podstawowe wyposażenie gospodarstwa domowego) poniosło 60 osób w 24 rodzinach, w 23 budynkach mieszkalnych. Rodzaj i rozmiar szkód powstałych na terenie gminy: zalane sprzęty gospodarstwa domowego, uszkodzone podłogi, meble oraz termy i podgrzewacze wody.

Powstałe straty w wyniku zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej zostały szczegółowo opisane przez komisję szacującą straty w protokołach i załączone do wniosku o udzielenie dotacji do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

W dniu 28.09.2020r. Ośrodek Pomocy Społecznej dokonał wypłaty zasiłków celowych zgodnie z decyzjami administracyjnymi z przeznaczeniem na pomoc dla osób i rodzin, które poniosły straty uniemożliwiające dalsze zamieszkanie w budynkach, zaspokajanie niezbędnych potrzeb bytowych i prowadzenie gospodarstwa domowego. Straty szacowane były przez komisję, w skład której weszli pracownicy Ośrodka. Udział specjalistów w wycenie strat nie był wymagany gdyż uszkodzeniu nie uległy elementy nośne budynków. Wysokość wnioskowanej pomocy ustalono na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz protokołów komisji.

Na podstawie wizji lokalnych przeprowadzonych do 31.12.2020 roku, pracownicy socjalni w 19 rodzinach stwierdzili usunięcie szkód powstałych w wyniku zdarzenia noszącego znamiona klęski żywiołowej. Rodziny przedstawiły rachunki, faktury bądź złożyły stosowne oświadczenie na przeprowadzone prace remontowe oraz wymianę uszkodzonego sprzętu gospodarstwa domowego.

Świadczenia pomocy materialnej o charakterze socjalnym – stypendia szkolne, zasiłki szkolne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku na podstawie Uchwały NR XXII/242/12 Rady Miasta w Otwocku z dnia 31 lipca 2012 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku do prowadzenia postępowania w sprawach udzielania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym, zrealizował w roku 2020 pomoc dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Otwock w formie stypendiów szkolnych oraz zasiłków szkolnych na kwotę

120 204,39 zł, objęto pomocą **138** uczniów. Średni miesięczne stypendium wyniosło ok. **87 zł**.

Z dotacji wojewody wydatkowano **96 160,52 zł.**, natomiast ze środków własnych miasta Otwock **24 043,87 zł**.

Stypendium szkolne przysługuje uczniom, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty **528,00 zł**.

Powyższa pomoc była udzielana na podstawie „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Otwock”, przyjętego Uchwałą nr XXII/241/12 Rady Miasta w Otwocku z dnia 31 lipca 2012 r.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie (czyli bezpłatnie, tak jak osoby ubezpieczone) mają prawo osoby inne niż ubezpieczone posiadające obywatelstwo polskie i miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które spełniają kryterium dochodowe, określone w przepisach o pomocy społecznej.

Wydanie decyzji o ustaleniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych ze środków publicznych następuje na wniosek zainteresowanego, a w przypadku stanu nagłego – na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Wydanie decyzji administracyjnej poprzedzone jest przeprowadzeniem wywiadu środowiskowego. Wywiad przeprowadzany jest niezwłocznie po otrzymaniu informacji o potrzebie ustalenia uprawnień. Wywiad przeprowadza się w miejscu zamieszkania/ pobytu osoby zainteresowanej.

Celem tej czynności jest ustalenie czy osoba zainteresowana spełnia kryterium dochodowe zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz ustalenie czy nie występują dysproporcje między udokumentowaną wysokością dochodu a sytuacją majątkową tej osoby. Decyzja administracyjna w sprawie przyznania lub odmowy przyznania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydawana jest w terminie miesiąca od daty złożenia wniosku wraz z wymaganą dokumentacją. Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie w/w decyzji przysługuje przez okres 90 dni, chyba że w tym okresie świadczeniobiorca zostanie objęty ubezpieczeniem zdrowotnym. Jeżeli istnieje konieczność dalszego leczenia, dłuższego niż 90 dni – może zostać wydana kolejna decyzja. Świadczeniodawcy NFZ realizują świadczenia na rzecz osób nieubezpieczonych legitymujących się w/w decyzją.

W 2020 roku przeprowadzono **283** postępowania administracyjne w sprawie wydania decyzji o ustaleniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej realizowanych ze środków publicznych.

ŚWIADCZENIA RODZINNE I ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Świadczenia rodzinne przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 lub art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35), lub w związku z uzyskaniem w Rzeczypospolitej Polskiej statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
 - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z członkami rodzin, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający 9 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym

stanowią inaczej,

f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- na podstawie wizy krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
- w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
- z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na okres nieprzekraczający 6 miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

3. Świadczenia rodzinne przysługują osobom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego;
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczeń pielęgnacyjnych;
- 3) zapomoga wypłacana przez gminy, na podstawie art. 22a;
- 3a) świadczenia wypłacane przez gminy na podstawie art. 22b;
- 4) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 5) świadczenie rodzicielskie.

Prawo do zasiłku

Zasiłek rodzinny ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka.

Prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do tego zasiłku przysługuje:

- 1) rodzicom, jednemu z rodziców albo opiekunowi prawnemu dziecka;
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka;
- 3) osobie uczącej się (osoba, która nie jest na utrzymaniu rodziców, ponieważ rodzice nie żyją, albo ma ustalone od rodziców alimenty orzeczone wyrokiem sądowym lub ugodą sądową).

Ustalenie prawa do zasiłku

- 1) Zasiłek rodzinny przysługuje osobom jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **674,00 zł.**
W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty **764,00 zł.**
- 2) W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Okres przysługiwania

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje osobie uczącej się w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia. W przypadku ukończenia przez dziecko niepełnosprawne bądź osobę uczącą się szkoły wyższej w trakcie ostatniego roku studiów prawo do zasiłku rodzinnego przysługuje do zakończenia tego roku studiów, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez dziecko 24 roku życia.

Wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie:

- 1) **95,00 zł.** na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia;
- 2) **124,00 zł.** na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia;
- 3) **135,00 zł.** na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- 4) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;

- 5) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:
 - a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
 - b) ojciec dziecka jest nieznany,
 - c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
 - d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
 - e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach;

- 6) członkowi rodziny przysługuje na dziecko zasiłek rodzinny za granicą, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Do zasiłku rodzinnego przysługują dodatki z tytułu:

- 1) urodzenia dziecka;
- 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego;
- 3) samotnego wychowywania dziecka;
- 4) wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej;
- 5) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego;
- 6) rozpoczęcia roku szkolnego;
- 7) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Ustalenie prawa do świadczeń

1) Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

2) Jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

3) W przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

Terminy wypłaty świadczeń

1) Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych.

2) Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych na nowy okres zasiłkowy są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku.

3) W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 30 listopada.

4) W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia.

5) W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.

6) Wniosek o dodatek z tytułu urodzenia się dziecka bądź jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka, składa się do ukończenia przez dziecko pierwszego roku życia.

W roku 2020, na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna wydatkowano kwotę **8 558 639,00 zł.**, w tym:

Zasiłki rodzinne z dodatkami - udzielono **23 050** świadczeń dla **894** rodzin na kwotę **2 835,256,00 zł.**, czego:

1. zasiłki rodzinne – na kwotę **1 894 338,00 zł.**,
2. dodatki do zasiłków rodzinnych – na kwotę **940 918,00 zł.**, w tym z tytułu:
 - 1) urodzenia dziecka – na kwotę **64 000,00 zł.**,
 - 2) opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – na kwotę

203 812,00 zł.,

- 3) samotnego wychowania dziecka – na kwotę **173 459,00 zł.,**
- 4) kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego otrzymały – na kwotę **97 750,00 zł.,**
- 5) rozpoczęcia roku szkolnego – na kwotę **88 484,00 zł.**
- 6) podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – na kwotę **39 701,00 zł.**
- 7) wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej – na kwotę **273 712,00 zł.**

Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ustalone według mechanizmu „złotówka za złotówkę” otrzymało 80 rodzin na kwotę 112 158,00 zł.

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka - otrzymały **183 rodziny,** na kwotę **183 000,00 zł.**

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się żywego dziecka przysługuje matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu dziecka **przy spełnieniu kryterium dochodowego, które wynosi 1 922,00zł. w przeliczeniu na osobę w rodzinie.** Dochody ustalane są za rok poprzedzający okres zasiłkowy obowiązujący w świadczeniach rodzinnych. Jest to świadczenie jednorazowe, o które można ubiegać się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka, a w przypadku dziecka objętego opieką prawną, opieką faktyczną albo dziecka przysposobionego – w terminie 12 miesięcy od dnia objęcia dziecka opieką albo przysposobienia, nie później niż do ukończenia przez dziecko 18 roku życia. Wnioski złożone po terminie pozostawia się bez rozpoznania. Zapomoga przysługuje, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu (**nie dotyczy osób będących prawnymi bądź faktycznymi opiekunami dziecka**).

Świadczenia rodzicielskie – otrzymały **112 osób** na kwotę **644 372,00 zł.**

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom nieuprawnionym do zasiłku macierzyńskiego, przyznawane jest na wniosek bez względu na dochód.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia, rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny

zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10 roku życia, osobic, która przysposobiła dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7 roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku: skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka; śmierci matki dziecka; porzucenia dziecka przez matkę.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres:

- ✓ 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka;
- ✓ 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia dwojga dzieci lub objęcia opieką dwojga dzieci;
- ✓ 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia trojga dzieci lub objęcia opieką trojga dzieci;
- ✓ 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia czworga dzieci lub objęcia opieką czworga dzieci;
- ✓ 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie, przysposobienia pięciorga i więcej dzieci lub objęcia opieką pięciorga i więcej dzieci.
- ✓

Świadczenie rodzicielskie przysługuje w wysokości 1 000,00 zł miesięcznie.

Świadczenia opiekuńcze – udzielono **10 271** świadczeń, dla **911** rodzin, na które wydatkowano łączną kwotę **4 783 853,00 zł.** w tym na:

1) zasiłki pielęgnacyjne – na kwotę 1 838 229,00 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje:

- ✓ niepełnosprawnemu dziecku;
- ✓ osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- ✓ osobie, która ukończyła 75 lat;
- ✓ zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek jest przyznawany niezależnie od posiadanego dochodu. Świadczenie nie przysługuje, jeżeli osoba pobiera dodatek pielęgnacyjny z ZUS lub KRUS.

2) świadczenia pielęgnacyjne – na kwotę 2 839 724,00 zł.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

- ✓ matce albo ojcu,
 - ✓ opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - ✓ osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
 - ✓ innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności
- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w 2020 r. wynosiła 1 830,00 zł. miesięcznie.

3) specjalny zasiłek opiekuńczy – na kwotę 98 460,00 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r., poz. 1359), ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- 1) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
 - 2) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej
- w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego w 2020 r. wynosiła 620,00 zł. miesięcznie.

4) zasiłek dla opiekuna – na kwotę 7 440,00 zł.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art.11 ust.3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.

Wysokość zasiłku dla opiekuna wynosiła 620,00 zł. miesięcznie.

Składki na ubezpieczenia zdrowotne – opłacano 52 osobom pobierających świadczenia pielęgnacyjne na kwotę **89 904,00 zł.**, 12 osobom pobierającym specjalny zasiłek opiekuńczy na kwotę **5 569,00 zł.** i 1 osobie pobierającej zasiłek dla opiekuna na kwotę **670,00zł.**

Łącznie na powyższe zadanie wydatkowano **96 143,00 zł.**

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacono 121 osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne na kwotę **690 719,00 zł.**, 13 osobom pobierającej specjalny zasiłek opiekuńczy na kwotę **20 441,00zł.** oraz 1 osobie pobierającej zasiłek dla opiekuna na kwotę **2 047,00 zł.**

Łącznie na powyższe zadanie wydatkowano **713 207,00 zł.**

Ogółem na wypłatę świadczeń pieniężnych, opłatę składek na ubezpieczenie zdrowotne i społeczne w okresie sprawozdawczym wydano kwotę 9 367 989,00 zł.

Świadczenia rodzinne finansowane są z budżetu wojewody.

WSPARCIE DLA KOBIEC W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”

Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” określa uprawnienia kobiet w ciąży i rodzin do wsparcia w zakresie dostępu do:

- 1) świadczeń opieki zdrowotnej,
- 2) instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Wsparcie skierowane jest do świadczeniobiorców oraz osób uprawnionych do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. z 2020 r. poz. 1329).

Do katalogu działań podejmowanych jako wsparcie kobiet w ciąży i rodzin zalicza się jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wysokość świadczenia wynosi 4 000,00zł. i przyznawane jest matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, bez względu na dochód.

W 2020 roku na realizację powyższego zadania wydatkowano kwotę **24 000,00 zł.** dla **6** rodzin.

Świadczenie finansowane jest z budżetu wojewody.

FUNDUSZ ALIMENTACYJNY

Założenia ustawowe: uważając, że dostarczanie środków utrzymania osobom, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb, a w szczególności dzieciom, jest w pierwszej kolejności obowiązkiem wskazanych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym członków ich rodziny, konstytucyjna zasada pomocniczości nakłada na państwo obowiązek wspierania jedynie tych osób ubogich, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb i nie otrzymują należnego im wsparcia od osób należących do kręgu zobowiązanych wobec nich do alimentacji, wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej z powodu niemożności wyegzekwowania alimentów należy łączyć z działaniami zmierzającymi do zwiększenia odpowiedzialności osób zobowiązanych do alimentacji, stanowi się co następuje:

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

- 1) obywatelom polskim;
 - 2) cudzoziemcom:
 - a) (uchylona)
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35),
 - d) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.
2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobom, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres świadczeniowy, w którym otrzymują świadczenia z funduszu alimentacyjnego, chyba że dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów (egzekucja prowadzona przez komornika sądowego jest bezskuteczna) do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 900 zł. Kryterium to obowiązuje od 1 października 2019 r., natomiast od 1 października 2020 r. wprowadzony został, podobnie jak w ustawie o świadczeniach rodzinnych, mechanizm „złotówka za złotówkę”.

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza określone ustawą kryterium dochodowe o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż **500,00zł**.

W 2020 roku na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów udzielono **4 249** świadczeń na kwotę **1 868 449,00 zł**. dla **362** osób uprawnionych w **217** rodzinach, z czego **21** świadczeń na kwotę **5 858,00 zł**. stanowią **świadczenia wypłacone w oparciu o mechanizm „złotówka za złotówkę”**.

Powyzsze zadanie finansowane jest z budżetu wojewody.

POSTĘPOWANIE WOBEC DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007r.

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów prowadził postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych mające na celu podniesienie skuteczności egzekucji alimentów.

W 2020 roku kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłacanych

świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego wyniosły **591 651,00 zł.**, z tego:

- **445 430,00 zł.** do budżetu państwa
- **146 221,00 zł.** do gminy wierzyciela,.

Dochody własne gminy z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego zwróconych przez dłużników alimentacyjnych wyniosły **146 221,00 zł.**

W 2020 roku kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu zaliczki alimentacyjnej wyniosły **13 808,00 zł.**, z tego:

- **6 904,00 zł.** przekazano do budżetu państwa,
- **6 904,00 zł.** przekazano na dochody gminy.

Wygaszono należności alimentacyjne z powodu zgonu dłużnika alimentacyjnego na kwotę **259 707,00 zł.**

Działania wobec dłużników alimentacyjnych

W 2020 roku prowadzone były następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych :

- wydano **349** decyzje dotyczące funduszu alimentacyjnego,
- podjęto stałą współpracę z komornikami sądowymi, policją, sądami, z urzędami gmin, urzędami dzielnic miasta stołecznego Warszawy, ośrodkami pomocy społecznej,
- przekazano **677** zaktualizowanych informacji do Biura Informacji Gospodarczej o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych, u których powstały zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy,
- przeprowadzono **37** wywiadów u dłużników alimentacyjnych,
- wydano **14** decyzji w sprawie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
- złożono **17** wniosków do prokuratury o ściganie za przestępstwo niealimentacji,
- złożono **2** wniosków do starosty o zatrzymanie dłużnikom prawa jazdy.

ŚWIADCZENIE WYCHOWAWCZE – PROGRAM „RODZINA 500 PLUS”

Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) do których stosuje się przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35), jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
 - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa na warunkach określonych w art. 139n ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
 - jeżeli zamieszkują z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej,

f) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 151 lub art. 151b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
- na podstawie wizej krajowej w celu prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych,
- w związku z korzystaniem z mobilności krótkoterminowej naukowca na warunkach określonych w art. 156b ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
- z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres, w jakim mają otrzymywać świadczenie wychowawcze, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenie wychowawcze przysługuje:

- 1) matce albo ojcu, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu matki albo ojca,
- 2) opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dziecko wspólnie zamieszkuje i pozostaje na utrzymaniu opiekuna faktycznego, albo
- 3) opiekunowi prawnemu dziecka, albo
- 4) dyrektorowi domu pomocy społecznej.

Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom, o których mowa w ust. 2, do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Od 1 lipca 2019r. ustawą z dnia 17 maja 2019r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019r. poz. 924), prawo do świadczenia wychowawczego przysługuje na pierwsze dziecko bez kryterium dochodowego.

Terminy składania wniosków

Świadczenie wychowawcze wypłaca się w okresach miesięcznych.

1. Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia wychowawczego na kolejny okres są przyjmowane od dnia 1 kwietnia danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lutego danego roku.
2. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami do dnia 30 kwietnia danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje do dnia 30 czerwca tego roku.
3. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na kolejny okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 maja do dnia 31 maja danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 lipca tego roku.
4. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 sierpnia tego roku.
5. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 lipca do dnia 31 lipca danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 30 września tego roku.
6. W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenie wychowawcze na dany okres złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 31 sierpnia danego roku, ustalenie prawa do świadczenia wychowawczego oraz wypłata przysługującego świadczenia wychowawczego następuje do dnia 31 października tego roku.

W 2020 roku na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci udzielono **101 950** świadczeń na kwotę **50 731 377,00 zł.** dla **8 426**

dzieci w 5 252 rodzinach.

Powyższe zadanie finansowane jest z budżetu wojewody. 10

PROGRAM „DOBRY START”

Program „Dobry start” to forma wsparcia dla rodzin uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1061 ze zm.).

Świadczenie „Dobry start” określone w programie przysługuje zamieszkującym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) obywatelom polskim;
- 2) cudzoziemcom:
 - a) obywatelom Unii Europejskiej, Europejskiego Obszaru Gospodarczego albo Szwajcarii,
 - b) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym,
 - c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 127 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2020 r. poz. 35), jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - d) posiadającym kartę pobytu z adnotacją „dostęp do rynku pracy”, jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli państw trzecich, którzy uzyskali zezwolenie na pracę na terytorium państwa członkowskiego na okres nieprzekraczający sześciu miesięcy, obywateli państw trzecich przyjętych w celu podjęcia studiów lub pracy sezonowej oraz obywateli państw trzecich, którzy mają prawo do wykonywania pracy na podstawie wizy,
 - e) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie:
 - zezwolenia na pobyt czasowy, o którym mowa w art. 139a ust. 1 lub art. 139o ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, lub
 - dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich (Dz. Urz. UE L 157 z 15.06.2002, str. 1, z późn.zm. - Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 6, str. 3, z późn.zm.),

z adnotacją „ICT”, wydanego przez inne państwo członkowskie Unii Europejskiej, i gdy celem ich pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest wykonywanie pracy w charakterze pracownika kadry kierowniczej, specjalisty lub pracownika odbywającego staż w ramach przeniesienia wewnątrz przedsiębiorstwa, o którym mowa w art. 3 pkt 13b ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach przez okres nieprzekraczający 90 dni w okresie 180 dni

- jeżeli zamieszkują z członkami rodzin na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem cudzoziemców, którym zezwolono na pobyt i pracę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres nieprzekraczający dziewięciu miesięcy, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Zgodnie z programem świadczenie w wysokości 300 złotych jest **wypłacane jednorazowo raz w roku** w związku rozpoczęciem roku szkolnego. Środki przysługują wszystkim rodzicom, bez specjalnych dodatkowych wymagań i kryteriów. Jedyny warunek, który jest brany pod uwagę, to wiek dziecka. Uczniowi przysługuje świadczenie **do ukończenia przez niego 20 roku życia.**

W przypadku osób z orzeczeniem niepełnosprawności kwota przysługuje osobom **do ukończenia 24 roku życia.**

Świadczenie nie przysługuje na dzieci w tzw. „zerówkach”, natomiast nowelizacją programu wynikającą z rozporządzenia z dnia 9.07.2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1343), które weszło w życie 1 sierpnia 2019 r., świadczenie przysługuje także uczniom w szkołach policealnych i dla dorosłych.

O świadczenie z programu Dobry start może ubiegać się:

- rodzic,
- opiekun faktyczny dziecka — osoba, która faktycznie opiekuje się dzieckiem i złożyła do sądu wniosek o jego adopcję,
- opiekun prawny dziecka — osoba, której sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem,
- osoba ucząca się (pełnoletni uczeń, który: nie jest na utrzymaniu rodziców, ponieważ rodzice nie żyją, ma prawo do alimentów ustalone wyrokiem sądowym lub ugodą

sądową).

Wniosek składa jeden z rodziców. Jeśli dziecko nie pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym z obojgiem rodziców — świadczenie dostaje ten rodzic, który opiekuje się dzieckiem.

Terminy składania wniosków

Wnioski w sprawie ustalenia prawa do świadczenia dobry start są przyjmowane od dnia 1 sierpnia danego roku do dnia 30 listopada danego roku, a w przypadku wniosków składanych drogą elektroniczną - od dnia 1 lipca danego roku do dnia 30 listopada danego roku.

Wnioski złożone po upływie terminu pozostawia się bez rozpatrzenia.

Ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje w terminie 2 miesięcy, licząc od dnia złożenia wniosku wraz z dokumentami, przy czym w przypadku wniosków o ustalenie prawa do świadczenia dobry start złożonych wraz z dokumentami w lipcu lub sierpniu ustalenie prawa do świadczenia dobry start oraz wypłata przysługującego świadczenia następuje nie później niż do dnia 30 września.

W 2020 roku udzielono **5 381** świadczeń na kwotę **1 611 300,00 zł.** dla **5 379** dzieci w **3 734** rodzinach.

Powyższe zadanie finansowane jest z budżetu wojewody.

Ogółem Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku, w 2020 roku wydał **2 328** decyzji administracyjnych z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparcia dla kobiet w ciąży i rodzin, rządowego programu dobry start oraz 504 informacje o przyznaniu świadczeń z zakresu ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci i 3830 informacje o przyznaniu świadczeń z zakresu rządowego programu „Dobry start.”

PODSUMOWANIE DZIAŁALNOŚCI

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2020 roku wydał **10 036** decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dla dłużników alimentacyjnych, pomocy państwa w wychowywaniu dzieci, wsparcia kobiet w ciąży i rodzin oraz pomocy materialnej dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne), dodatki mieszkaniowe i energetyczne, świadczenia zdrowotne, a także świadczenia „Dobry start” i świadczenia wychowawcze. **4 334** informacji w sprawie przyznania świadczenia wychowawczego i świadczenia „Dobry start”.

W ramach zadań zleconych i własnych bez względu na rodzaj, formę i liczbę świadczeń pieniężnych zostało udzielone wsparcie dla **1 454** rodzin z zakresu pomocy społecznej, **894** rodzin otrzymały zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, **80** rodzin otrzymało zasiłki rodzinne wraz z dodatkami w oparciu o mechanizm „złotówka za złotówkę”, **183** rodzin otrzymało jednorazową zapomogę z tyt. urodzenia się dziecka, **911** rodziny otrzymały świadczenia opiekuńcze, **112** osoby otrzymały świadczenie rodzicielskie, **362** osób uprawnionych w **217** rodzinach otrzymało świadczenia z funduszu alimentacyjnego, **8 426** dzieci w **5 252** rodzinach otrzymało świadczenia wychowawcze z zakresu programu Rodzina 500+, **6** rodziny otrzymały świadczenie „Za życiem”, **5 379** dzieci z **3 734** rodzinach otrzymało świadczenie z programu rządowego „Dobry start”, **138** uczniów otrzymało stypendia i zasiłki szkolne.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku w 2020 roku realizował zadania w zakresie:

1) Pomocy społecznej

- a) **świadczenia pieniężne** - zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe specjalne, wynagrodzenie dla opiekuna prawnego,
- b) **świadczenia niepieniężne** – sprawienie pogrzebu, posiłek, usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób ze schorzeniami psychicznymi, pobyt w domu pomocy społecznej,
- c) **program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”**,
- d) **praca socjalna.**

2) Wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

- 3) Przeciwdziałania przemocy w rodzinie, „Zespół Interdyscyplinarny”.
- 4) Świadczeń rodzinnych
 - zasiłki rodzinne wraz z dodatkami,
 - świadczenia opiekuńcze,
 - świadczenia rodzicielskie,
 - jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.
- 5) Zasiłek dla opiekuna.
- 6) Fundusz alimentacyjny.
- 7) Świadczenie wychowawcze, program „Rodzina 500+.
- 8) Świadczenie z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego program „Dobry start”.
- 9) Wsparcie dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
- 10) Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.
- 11) Składki na ubezpieczenie zdrowotne.
- 12) Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe.
- 13) Pomoc materialna dla uczniów (stypendia szkolne i zasiłki szkolne).
- 14) Wsparcie i oddziaływanie psychologiczne na rzecz seniorów.

Działania Ośrodka Pomocy Społecznej prowadzone są w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Miasta Otwocka przy wykorzystaniu istniejącego potencjału kadrowego i instytucjonalnego. Misją Ośrodka jest polepszenie warunków i jakości życia mieszkańców naszego miasta, poprzez zapewnienie potrzebującym odpowiedniej pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Działania Ośrodka skierowane są na wspieranie rodzin i osób w celu ich usamodzielnienia, dlatego też bardzo ważnym zadaniem pracowników socjalnych Ośrodka jest prowadzenie pracy socjalnej z osobami korzystającymi z pomocy społecznej oraz ich rodzinami przy współpracy z asystentami rodziny.

PLANY I POTRZEBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ NA 2021 ROK W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Analiza realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku zadań przedstawionych w sprawozdaniu z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku za 2020 rok pozwala określić plan działań na rok 2021.

Do powyższych planów należy zaliczyć:

- 1) Aplikowanie o dotacje celowe w ramach programów rządowych z Solidarnościowego Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych oraz Funduszu Przeciwdziałania Covid-19:

a) Program „Wspieraj Seniora” edycja 2021.

Program „Wspieraj Seniora” realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Otwocku ma na celu zapewnienie usług wsparcia Seniorów w wieku 70 lat i więcej, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydowali się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia polegała w szczególności na dostarczeniu zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środki higieny osobistej, leki, gorące posiłki.

b) „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2021.

Program kierowany jest do dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności oraz osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, których członkowie rodzin lub opiekunowie sprawujący bezpośrednią opiekę, wymagają wsparcia w postaci doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki na tym osobami.

c) "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" – edycja 2021.

Celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla osób niepełnosprawnych posiadających orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Osoby te będą miały możliwość skorzystania z pomocy asystenta m.in. przy wykonywaniu codziennych czynności,

załatwieniu spraw urzędowych czy podejmowaniu aktywności społecznej. Program ma na celu również przeciwdziałanie dyskryminacji i wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie im uczestnictwa w wydarzeniach społecznych, kulturalnych czy sportowych.

2) Realizacja programów rządowych mających na celu poprawę dostępności do usług:

a) Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych w ramach programu „Opieka 75+” – edycja 2021 dla osób w wieku 75 lat i więcej

Strategicznym celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. Gminy, które przystąpią do realizacji programu uzyskają finansowe wsparcie do 50% przewidywanych kosztów realizacji zadania w zakresie realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych, dla osób w wieku 75 lat i więcej.

b) Program Asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej.

Program jest adresowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego i powiatowego, których obowiązkiem jest realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W ramach Programu ze środków finansowych korzystać mogą również podmioty niepubliczne, które realizują zadanie pracy z rodziną lub organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na zlecenie samorządu. Dofinansowaniu w ramach Programu mogą podlegać koszty wynagrodzenia asystentów rodziny oraz koordynatorów pieczy zastępczej.

c) Program "Posilek w szkole i w domu" skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych.

Program obejmuje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafi do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 150% kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej.

- 3) Poszerzenie oferty pomocowej o Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 przy współudziale Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Cel Programu to udzielenie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek żywnościowych. Osoby potrzebujące otrzymują artykuły: warzywne i owocowe, skrobiowe, mleczne, mięsne, a także cukier i olej.
- 4) Przygotowanie oceny zasobów pomocy społecznej za rok 2020 w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej. Zasoby obejmują w szczególności infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe i nakłady finansowe na zadania pomocy społecznej bez względu na podmiot je finansujący i realizujący. Ocena dotyczy osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy zgodnie z dyspozycją art. 16a ustawy o pomocy społecznej.
- 5) Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r., poz.218), podjęcie działań w celu opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2021-2025,
- 6) Rozwijanie pomocy na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych.
 - a) rozwój usług opiekuńczych, w tym usług specjalistycznych dla osób chorych psychicznie w miejscu zamieszkania, w celu umożliwienia tym osobom dalszego, jak najdłuższego funkcjonowania w swoim dotychczasowym środowisku mimo doświadczonych ograniczeń w samodzielnym zaspokajaniu podstawowych i niezbędnych potrzeb oraz barier w integracji ze środowiskiem.
 - b) standaryzacja usług opiekuńczych poprzez organizację świadczenia usług w sposób adekwatny do rozpoznanych potrzeb, która będzie zakładać partycypację osoby starszej w wykonywaniu poszczególnych czynności wchodzących w zakres usług (charakter wspierająco - aktywizujący, ale nie wyřeczający) oraz ścisłą współpracę w realizacji usług z najbliższym otoczeniem osoby starszej (zgodnie z zasadą pomocniczości), poprzez wdrożenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.
 - c) rozwijanie oferty pomocowej w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób

dorostych chorych psychicznie. Zakres specjalistycznych usług określony w § 2 Rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych obejmuje przede wszystkim:

- uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza: kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania, interwencje i pomoc w życiu w rodzinie, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
 - pielęgnacja - jako wspieranie procesu leczenia,
 - rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 t. j.),
 - pomoc mieszkaniową,
- d) wdrażanie opracowanej polityki senioralnej dla mieszkańców Otwocka ujętej w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Otwocka na lata 2020-2028.

Powyższe działania przyczynią się do zmniejszenia ilości osób kierowanych do domu pomocy społecznej.

- 7) Stworzenie spójnego, interdyscyplinarnego systemu pomocy rodzinie w sytuacji, gdy ma ona trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji. Działania podejmowane w ramach tego systemu powinny zapewnić rodzinie taką pomoc, aby w efekcie wyeliminowane zostało zagrożenie zabrania dziecka z rodziny biologicznej lub zapewniony został szybki do niej powrót tych dzieci, które z uwagi na ich dobro okresowo musiały zostać umieszczone w instytucjach pieczy zastępczej.

Dyrektor

Ośrodka Pomocy Społecznej w Otwocku

Janusz Stroiński

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA OTWOCKA
Monika Joanna Kwiek
Monika Joanna Kwiek

Uzasadnienie

Art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 ze zm.) zobowiązuje kierownika ośrodka pomocy społecznej do corocznego składania radzie gminy sprawozdania z działalności ośrodka oraz przedstawiania potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej.

Wobec powyższego przedstawiam przedmiotowe sprawozdanie, które stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTA OTWÓCKA

Monika Joanna Kwiek